

References

1. Bordovskaia, N.V. & Rean, A.A. (2006). *Pedahohika* [Pedagogy]. Sankt-Peterburh, Piter Publ., 304 p. .
2. Kirichek, K.A. (2016). *Lektsiia-konferentsiia kak sovremennaia tekhnolohiia v podhotovke bakalavrov* [Lecture-conference as a modern technology in preparation of bachelors]. *Prioritetnye nauchnye napravleniia: ot teorii k praktike* [Priority scientific areas: from theory to practice], no. 24-1, pp. 101-106.
3. Oshchepkova, O.V. (2014). *Metodika provedeniia lektsii-press-konferentsii i liktsii s zaplanirovannymi oshibkami* [Method of conducting a lecture-press conference and lecture with planned mistakes]. *Vestnik Samarskogo yuridicheskogo instituta* [Bulletin of the Samara Legal Institute], no. 3 (14), pp. 99-102.
4. Sidorenko-Nikolashina, E.L. (2017). *Elementy metodiki provedeniia lektsii-besedy pri obuchenii matematiki v ahrotekhnolohicheskom vuze* [Elements of the method of conducting a lecture-conversation while studying mathematics at the agrotechnological university]. *Razvitie instrumentov upravleniia nauchnoi deiatelnosti* [Development of scientific management tools]. Ufa, pp. 201-206.

УДК 378.011.3.091.33-027.22:373.3

**ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
ДОШКІЛЬНОГО ПРОФІЛЮ З ДОДАТКОВОЮ СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
«ПОЧАТКОВА ОСВІТА»**

*THE PRODUCTION PRACTICE ORGANIZATION OF THE FUTURE SPECIALISTS
OF THE PRE-SCHOOL PROFILE WITH THE ADDITIONAL SPECIALTY "PRE-
SCHOOL EDUCATION"*

Коржук О.С.

Актуальність дослідження. Модернізація сучасної системи освіти концептуально передбачає створення єдиної освітньої стратегії для усіх її ланок. Оскільки проблема забезпечення наступності, спадкоємності та перспективності в навчанні та вихованні дітей дошкільного і молодшого шкільного віку залишається нерозв'язаною, актуальною потребою сучасних освітніх реалій є забезпечення закладами вищої освіти якісної практико-зорієнтованої підготовки фахівців, здатних до безпосереднього здійснення інтегративної педагогічної діяльності у двох тісно взаємопов'язаних ланках – дошкільній

Urgency of the research. Modernization of the modern education system conceptually envisages the creation of a common educational strategy for all of its units. As the problem of ensuring continuity, succession and perspective in the education and upbringing of children of preschool and primary school age remains unresolved, therefore, the relevant need for modern educational realities is the providing of high-quality practice-oriented training of experts, which are capable of immediate implementation of integrative pedagogical activity in two closely interconnected units – in preschool and primary education.

та початковій освіті.

Постановка проблеми.

Однією з вагомих складових фахової інтегрованої підготовки студентів спеціальності «Дошкільна освіта», які здобувають додаткову кваліфікацію вчителя початкової школи, є спеціалізована виробнича педагогічна практика. Потребують глибшого дослідження сучасний стан організації, пошук та обґрунтування напрямків удосконалення даного виду практики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розробка проблеми модернізації змісту загально-теоретичної та практичної підготовки різних аспектів фахового становлення майбутнього вихователя представлена в працях Л. Артемової, Г. Беленької, О. Богініч, А. Богуш, З. Борисової, Л. Загородньої, Н. Денисенко, Є. Карпової, К. Крутій, О. Кононко, Н. Кот, І. Луценко, М. Машовець, Т. Поніманської, Г. Сухорукової та ін. Теоретико-методичні засади професійної та практичної підготовки майбутніх учителів початкової школи закладено Н. Бібік, В. Бондарем, А. Коломієць, О. Кучерявим, С. Литвиненко, С. Мартиненко, О. Савченко, О. Хижною, Л. Хомич та ін. М. Прокоф'євою досліджена проблема інтеграції педагогічної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти і вчителів початкових класів.

Постановка завдання.

Метою статті є дослідження базових організаційних аспектів, а також змістовної, процесуальної, контрольно-оцінювальної складових виробничої педагогічної практики майбутніх фахівців дошкільного профілю з додатковою спеціальністю «Початкова освіта».

Виклад основного матеріалу. У статті охарактеризовано мету, завдання,

Target setting.

One of the important components of professional integrated training of students of the specialty "Pre-school education", who are in receipt the additional qualification of primary school teacher, is specialized production pedagogical practice. The current state of the organization, the search for and justification for the direction of improvement of this type of practice require more in-depth research.

Actual scientific researches and issues analysis.

Development of the problem of modernizing the content of general-theoretical and practical training of the various aspects of the professional development of the future educator is presented in the writings of such scientists as L. Artomova, H. Bielienka, O. Bohinich, A. Bohush, Z. Borysova, L. Zahorodnia, N. Denysenko, Ye. Karpova, K. Krutii, O. Kononko, N. Kot, I. Lutsenko, M. Mashovets, T. Ponimanska, H. Sukhorukova and others. Theoretical and methodological bases of professional and practical preparation of the future teachers of an primary school are incorporated by N. Bibik, V. Bomdar, A. Kolomiiets, O. Kucheriavii, S. Lytvynenko, S. Martynenko, O. Savchenko, O. Khyzhna, L. Khomych and others. M. Prokofieva investigated the problem of integrating the pedagogical training of future educators of pre-school institutions and primary school teachers.

The research objective.

The purpose of the article is to study the basic organizational aspects, and also the meaningful, procedural, monitoring and evaluation components of the production pedagogical practice of the future specialists of the pre-school profile with the additional specialty "Pre-school education".

The statement of basic materials. The goal, tasks, organizational aspects are described in

організаційні аспекти та представлено змістовні, процесуальні та контрольні-оцінювальні складові програми виробничої практики майбутніх фахівців дошкільного профілю з додатковою спеціальністю «Початкова освіта». З'ясовано, що під час проходження спеціалізованої практики створюються умови не лише для закріплення та поглиблення теоретичних знань студентів, набутих у процесі вивчення фахових дисциплін, а й для успішного формування професійно значущих якостей особистості учителя-класовода, здатності до створення у початковій ланці освіти особистісно-орієнтованого педагогічного середовища на засадах партнерської взаємодії учасників освітнього процесу, моделювання організаційних форм компетентісно спрямованого навчання, готовності до побудови індивідуальної освітньої траєкторії молодшого школяра.

Висновки. Результати дослідження показують, що структурована, методично виважена, збагачена новітніми методами та формами організації діяльності студентів виробничої практика, дозволить не лише закріпити психолого-педагогічні знання, а відповідає вимогам сучасного ринку праці, забезпечує широкий доступ випускників до працевлаштування в системі дошкільної та початкової освіти, сприяє професійній самореалізації майбутніх фахівців, формуванню їхнього прагнення до рефлексії власної педагогічної діяльності, професійного самовдосконалення.

Ключові слова: вихователь дітей дошкільного віку, вчитель початкової школи, інтегративно-педагогічна діяльність, педагогічна практика, практична підготовка студентів, програма виробничої практики.

the article. The content, procedural and control-evaluation components of the program of industrial practice of the future specialists of the preschool profile with the additional specialty "Primary education" are presented. It was found out that during the passage of specialized practice conditions are created not only to consolidate and enhancing the theoretical knowledge of students, that was acquired during the study of professional disciplines, but also for the successful formation of professionally significant qualities of the class teacher personality, the ability to create in the initial stage of education a personal-oriented pedagogical environment on the basis of partner interaction among participants in the educational process, modeling of organizational forms of competently directed training, readiness to construct an individual educational trajectory of a junior schoolchild.

Conclusions. The results of the study show that the structured, methodically weighted, enriched with the latest methods and forms of students' activities organization production pedagogical practice will allow not only to consolidate psychological and pedagogical knowledge, but also meets the requirements of the modern labor market, provides the graduates with wide access to employment in the system of preschool and primary education, promotes the professional self-realization of future specialists, promotes the formation of desire for a reflection of their own pedagogical activity, professional self-improvement.

Keywords: a pre-school teachers, a primary school teacher, a integrative pedagogical activity, pedagogical practice, practical training of the students, production practices program.

Актуальність теми. Однією з провідних тенденцій, що характерна для прогресивного поступу вищої школи України ХХІ століття, є тяжіння до інтеграційних процесів, спрямованих на формування конкурентоздатних фахівців з фундаментальними теоретичними знаннями та поглибленою практичною підготовкою. Модернізація сучасної системи освіти концептуально передбачає створення єдиної освітньої стратегії для усіх її ланок. Оскільки проблема забезпечення наступності, спадкоємності та перспективності в навчанні та вихованні дітей дошкільного й молодшого шкільного віку залишається нерозв'язаною, актуальною потребою сучасних освітніх реалій є забезпечення закладами вищої освіти якісної практико-зорієнтованої підготовки фахівців-професіоналів, здатних до безпосереднього здійснення інтегративної педагогічної діяльності, готовності до забезпечення психолого-педагогічного супроводу, побудови індивідуальних освітніх стратегій компетентнісного навчання, виховання та розвитку особистості дитини у двох тісно взаємопов'язаних ланках – дошкільній та початковій освіті.

Постановка проблеми. Однією з вагомих складових фахової інтегрованої підготовки студентів спеціальності «Дошкільна освіта», які здобувають додаткову кваліфікацію вчителя початкової школи, є спеціалізована виробнича педагогічна практика. Оскільки вона характеризується зануренням студентів, які першочергово проходили практику у різних вікових групах закладів дошкільної освіти (далі – ЗДО), у якісно відмінне освітнє середовище початкової школи, потребують глибшого дослідження сучасний стан організації, пошук та обґрунтування напрямків удосконалення організаційних аспектів, а також змістовної, процесуальної, контрольної-оцінювальної складових даного виду практики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових джерел переконливо доводить, що дослідники одностайні в оцінці значущості різних видів виробничої практики у процесі фахової підготовки педагога. Розробка проблеми удосконалення змісту загальнотеоретичної та практичної підготовки, різних аспектів фахового становлення майбутнього вихователя представлена в працях Л. Артемової, Г. Беленької, О. Богінч, А. Богуш, З. Борисової, Е. Вільчковського, Н. Гавриш, Л. Загородньої, Н. Денисенко, Є. Карпової, К. Крутій, О. Кононко, Н. Кот, І. Луценко, М. Машовець, Г. Підкурғанної, Т. Поніманської, Г. Сухорукової та ін. Теоретико-методичні засади професійної та практичної підготовки майбутніх учителів початкової школи закладено Н. Бібік, В. Бондарем, А. Коломієць, О. Кучерявим, С. Литвиненко, С. Мартиненко, О. Савченко, О. Хижною, Л. Хомич та ін. М. Прокоф'євою досліджена проблема інтеграції педагогічної підготовки майбутніх вихователів ЗДО і вчителів початкових класів.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження базових організаційних аспектів, а також змістовної, процесуальної, контрольної-оцінювальної складових виробничої педагогічної практики майбутніх фахівців дошкільного профілю з додатковою спеціальністю «Початкова

освіта».

Виклад основного матеріалу дослідження. З метою формування бази підготовки педагогічних працівників нової генерації, забезпечення умов для становлення і розвитку сучасних альтернативних моделей професійного та особистісного розвитку педагогів, Міністерством освіти і науки України ініційовано, розроблено та запропоновано до громадського обговорення проект Концепції розвитку педагогічної освіти (далі – проект Концепції). В контексті оцінки сучасного стану педагогічної освіти в Україні, у проекті Концепції зазначається, що усе відчутнішою стає необхідність подолання таких побічних наслідків вузькоспеціалізованої освіти, як фрагментованість світосприйняття, незадовільний стан міжпрофесійних комунікацій, недостатній розвиток інтеграційних процесів у суміжних галузях науки, що у кінцевому рахунку призводить до необхідності переосмислення змісту освіти на користь зростання частки міжпредметної і міжгалузевої інтеграції знань [1, с. 1]. Заклади вищої освіти можуть самостійно визначати предметні спеціальності, спеціалізації та додаткові спеціалізації і реалізувати їх у межах освітніх програм відповідного рівня. Зокрема, освітні програми здобуття вищої освіти за спеціальностями 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта», можуть передбачати підготовку з другої спеціальності (012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта») для здобуття професійної педагогічної кваліфікації або з додаткової спеціалізації [1, с. 13].

В Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова інтегративна підготовка майбутніх вихователів ЗДО – учителів початкових класів започаткована факультетом педагогіки і психології у 2010 році. Випускники спеціальності засвідчують високий рівень сформованості фахових компетентностей, готовність гнучко адаптуватися до мінливих умов сучасного ринку праці, здатність до інноваційної педагогічної діяльності, професійного зростання та прагнення до самовдосконалення, обіймаючи посади науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти, керівні посади ЗДО, працюючи методистами, вихователями ЗДО, вчителями початкових класів.

Досліджуючи проблему інтеграції педагогічної підготовки майбутніх вихователів ЗДО і вчителів початкових класів, М. Прокоф'єва визначає інтегративно-педагогічну діяльність як специфічний вид педагогічної діяльності, в ході якої актуалізуються ті або інші інтегративні завдання професійно-педагогічної підготовки майбутніх вихователів ЗДО і вчителів початкових класів. Результатом інтегративно-педагогічної діяльності є інтегративно-цілісна особистість, що володіє універсально-синтетичними знаннями й універсально-функціональною діяльністю [2, с. 9]. Педагогічними умовами оптимізації інтегративної підготовки майбутніх фахівців, як зазначає М. Прокоф'єва, є: наповнення інтегрованих навчальних курсів інформацією, спрямованою на формування настанов в інтегративній діяльності; забезпечення міжпредметних зв'язків, структуризація змісту навчального матеріалу на інтеграційній основі; трансформація прийомів навчальної роботи студентів в інтегративні

вміння; професійно-спрямована творча діяльність, що припускає перенесення засвоєних професійно-педагогічних знань, умінь, способів діяльності на широку галузь педагогічної дійсності; системне використання інноваційних технологій навчання студентів, що сприяють інтеграції навчально-пізнавальної і професійно-педагогічної діяльності [2, с. 10].

За експертними прогнозами, озвученими на початку 2016 року на Всесвітньому економічному форумі у Давосі, неминуче посилюватиметься кореляція освіти з ринком праці. Так, у 2020 році найбільш затребуваними на ринку праці будуть наступні навички: вирішувати складні завдання, критичне мислення, креативність, управління людьми, емоційний інтелект, судження і прийняття рішень, когнітивна гнучкість та інші [3].

Окреслене зумовлює посилення уваги до реалізації у закладах вищої освіти наступних стратегій у фаховій підготовці студентів педагогічного профілю: LLL (Lifelong Learning, освіта впродовж життя), Learning by Doing (навчання в процесі діяльності), WBL (Work-based Learning, навчання на базі продуктивної діяльності), On-the-job Training (навчання на робочому місці), PBL (Project-based Learning (навчання на базі проектів), Research-based Learning (дослідницьке навчання) [4]. Для забезпечення високого рівня освіти потрібними є такі перспективні освітнянські вакансії, як от: тьютор, модератор, фасилітатор, коуч, едвайзер (від англ. adviser – радник, консультант), ментор [5], поява яких викликана переосмисленням функцій викладача, тенденцією до зменшення викладу ним готової інформації на користь формування «вміння вчитися», озброєння студентів способами пізнання, навичками проведення пошуково-дослідницької діяльності та впровадження знань, умінь та навичок у практичну площину майбутньої педагогічної діяльності.

Освітніми програмами підготовки фахівців спеціальності «Дошкільна освіта», які здобувають додаткову кваліфікацію вчителя початкової школи, реалізовано спрямованість структурних компонентів теоретичної й практичної підготовки студента на отримання інтеграційних результатів у навчальній роботі й педагогічній практиці. Однією з вагомих складових фахової підготовки зазначених спеціалістів є виробнича педагогічна практика із спеціалізації «Початкова освіта» (далі – практика). Відповідно до навчального плану підготовки, даний вид практики організовується 4 курсі бакалаврату, завершальному навчальному семестрі у терміни, встановлені затвердженим графіком проведення практик. Під час організації практики, враховується адаптивний підхід, враховується рівень загальнопедагогічної підготовки студентів, замовлення базових закладів та можливості майбутнього працевлаштування студентів. Мета практики – формування готовності майбутніх фахівців до педагогічної діяльності за додатковою спеціальністю «Початкова освіта», оволодіння студентами професійними вміннями та навичками, необхідними для ефективної роботи у початковій ланці освіти, розвиток гнучкого професійного мислення, набуття досвіду творчого використання ідей прогресивних концепцій та інноваційних технологій навчання і виховання молодших школярів. Під час проходження спеціалізованої практики

створюються умови не лише для закріплення та поглиблення теоретичних знань студентів, набутих у процесі вивчення фахових дисциплін, а й для успішного формування професійно значущих якостей особистості учителя-класовода, здатності до створення у початковій ланці освіти особистісно-орієнтованого педагогічного середовища на засадах партнерської взаємодії учасників освітнього процесу, моделювання організаційних форм компетентісно спрямованого навчання, готовності до побудови індивідуальної освітньої траєкторії молодшого школяра.

Під час виконання студентами завдань, передбачених програмою виробничої практики зі спеціалізації на різних її етапах формуються наступні уміння та навички:

- створювати умови для реалізації концепцій особистісно-орієнтованого та компетентісного навчання;
- аналізувати державні освітні нормативні документи, навчальні плани, програми, підручники та посібники початкової школи;
- планувати освітній процес, дотримуючись основних вимог принципів навчання; проектувати зміст уроку, використовуючи ефективні методи та засоби навчання, форми організації навчальної діяльності учнів, здійснювати аналіз та самооцінку уроку з метою пошуків резервів його подальшого вдосконалення;
- добирати оптимальні форми організації навчання відповідно до конкретних умов, реалізовувати індивідуальний та диференційований підхід до учнів в процесі навчання;
- проводити моніторинг навчальних досягнень учнів, розвивального ефекту освітніх програм і педагогічних технологій;
- здійснювати виховний вплив на особистість молодшого школяра, володіти методикою позакласної виховної роботи;
- вивчати особистість учня та учнівський колектив з метою діагностування та прогнозування їхнього подальшого розвитку;
- встановлювати ефективну взаємодію з родинами учнів, застосовувати ефективні прийоми та засоби підвищення педагогічної культури батьків.

Під час виробничої практики зі спеціалізації студенти набувають компетентностей:

- здатність до побудови освітнього процесу на основі знань з дидактики і теорії виховання учнів молодшого шкільного віку з урахуванням нормативного забезпечення та концептуальних засад функціонування нової української школи крізь призму гуманістичних освітніх цінностей, педагогіки партнерства;
- здатність формувати в учнів початкової школи ключові та предметні компетентності з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти, застосовувати сучасні педагогічні технології в різноманітних організаційних формах навчання;
- здатність вивчати індивідуальні особливості молодших школярів, готовність здійснювати контроль над динамікою психічного розвитку учнів та становленням колективу класу для забезпечення індивідуально-диференційованого навчання, розвитку здібностей учнів;

- здатність забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів під час навчального процесу, формувати фізично та психічно здорову особистість молодшого школяра зі стійкими ціннісними переконаннями та системою знань про здоров'я і здоровий спосіб життя.
- здатність до рефлексії власної педагогічної діяльності, прагнення до самоосвіти та професійно-особистісного самовдосконалення.

Програма виробничої практики зі спеціалізації охоплює три взаємопов'язані змістові модулі. Студенти рівномірно з поступовим ускладненням розподіляють виконання завдань відповідно до програми впродовж усього її терміну. Перший змістовий модуль «Практичне ознайомлення із завданнями і основними напрямками роботи початкової ланки освіти» (початковий (настановний) етап практики) передбачає: ознайомлення студентів з організаційними аспектами, змістом, завданнями, програмою проходження практики, обсягом та порядком проведення залікових заходів, рекомендаціями щодо ведення щоденника практики та робочих записів, оформлення звітної документації. Впродовж першого тижня практики студенти знайомляться з базою проходження практики, її навчально-матеріальним оснащенням, комплектацією початкової школи, педагогічним та учнівським колективами; вивчають та аналізують шкільну документацію; спостерігають уроки та освітньо-виховні заходи, індивідуальну роботу, що проводиться вчителем (результати аналізу та спостережень фіксуються у робочих записах студента), складають індивідуальний план проходження практики.

Другим змістовим модулем «Самостійна педагогічна діяльність на посаді вчителя-класовода» (основний етап практик) передбачено перехід до самостійної актуально здійснюваної студентом діяльності на посаді вчителя-класовода. Практиканти проектують та проводять пробні уроків з усіх навчальних дисциплін, залучаються до методичної роботи, виготовляють засоби наочності, беруть участь в підготовці та проведенні індивідуальної роботи; розробляють конспекти контрольних (залікових) уроків з використанням технології матричного проектування (В. Бондар), планують проведення форм виховної роботи з використанням інноваційних технологій, здійснюють психолого-педагогічне спостереження за учнем (або класом); аналізують форми роботи з родинами учнів, проводять індивідуальні бесіди з батьками.

Заключний (контрольний) етап практики охоплює третій змістовий модуль «Проведення контрольних заходів». Студенти-практиканти проводять залікові форми уроки та форми виховної роботи, відвідують та беруть участь в обговоренні залікових заходів інших студентів; завершують психолого-педагогічне спостереження, складають психолого-педагогічну характеристику учня або класу; звітують про підсумки проходження педагогічної практики на засіданні педагогічної ради базового освітнього закладу.

З метою здобуття студентами під час практики вмінь та навичок дослідницької діяльності, самостійного виконання науково-дослідної роботи, формування наукового світогляду передбачено виконання

індивідуальних завдань. Матеріали, отримані студентами під час виконання індивідуального завдання, можуть бути використані для завершення написання бакалаврської роботи, підготовки тез доповіді, наукової статті тощо. Студенти продовжують роботу над опрацювання джерельної бази та складання списку літератури, накопичують емпіричний матеріал з теми бакалаврської роботи, оформлюють результати проведення дослідження (анкети, карти спостережень, бланки проведення інтерв'ювання, творчі роботи учнів тощо).

Після закінчення практики проводяться підсумкові конференції, під час яких студенти презентують базові школи, звітують про проходження педагогічної практики, свої труднощі, здобутки та цікаві знахідки в процесі оволодіння педагогічною майстерністю; роблять виставки творчих робіт, готують мультимедійні презентації, відео- та фотоматеріали.

Оцінювання результатів педагогічної практики студентів відбувається згідно з сучасними вимогами модульно-рейтингової системи. Методистами-керівниками практики аналізується та враховується у підсумковій оцінці ступінь повноти виконання студентами завдань, передбачених програмою практики; якість педагогічних знань, продемонстрованих під час практики та їхнє відображення у звітній документації; рівень сформованості умінь та навичок практичної роботи студентів як майбутніх фахівців.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок. Результати дослідження показують, що структурована, методично виважена виробнича педагогічна практика зі спеціалізації дозволить не лише закріпити психолого-педагогічні знання студентів, а відповідає вимогам сучасного ринку праці, забезпечує широкий доступ випускників до працевлаштування в системі дошкільної та початкової освіти, сприяє професійній самореалізації майбутніх фахівців, формуванню їхнього прагнення до рефлексії власної педагогічної діяльності, стійкої внутрішньої потреби в систематичному оновленні й збагаченні фахових знань, професійного самовдосконалення. Перспективу подальших досліджень становить пошук та обґрунтування напрямків удосконалення даного виду практики, вивчення організації практичної підготовки студентів в умовах запровадження інклюзивного навчання у дошкільній та початковій ланках освіти.

Список використаних джерел

1. 'Проект Концепції розвитку педагогічної освіти', 2018. Доступно: <<https://mon.gov.ua/ua/news/mon-povtorno-proponuye-do-gromadskogo-obgovorennya-proekt-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti-pislya-dooprasyuvannya-z-urahuvannyam-zauvazhen-i-propozicij>>. [13 Березень 2018]
2. Прокоф'єва, М. Ю., 2008. 'Інтеграція педагогічної підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів і вчителів початкових класів', Дисертація кандидата педагогічних наук, Південноукраїнський держ. педагогічний ун-т ім. К.Д.Ушинського, Одеса.

3. Gray A., 2016. '11 experts at Davos on the future of work'. Доступно: <<https://www.weforum.org/agenda/2016/01/11-experts-at-davos-on-the-future-of-work/>>. [26 Січень 2016].
4. Пуховська, Л. П., Бородієнко О. В., 2016. 'Тезаурус професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу', К. : Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 51 с.
5. Коваленко, Ю., 2017. 'Тьютори, коучі і едвайсери – хто вони?' Доступно: <<http://osvita.ua/school/reform/55183/>>. [21 Березень 2017].
6. Бондар, В. І., Коханко, О. Г., 2008. 'Проектування уроку як оптимальної системи (Матрично- модульний підхід) : навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Початкова освіта»', К. : ТОВ «Поліграфічний центр «Фоліант», 54 с.
7. Андрущенко, В. П. (ред.), 2011. 'Збірник наскрізних програм практик студентів за спеціальностями університету', К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 486 с.

References

1. 'Proekt Kontseptsii rozvytku pedahohichnoi osvity', 2018. Dostupno: <<https://mon.gov.ua/ua/news/mon-povtorno-proponuye-do-gromadskogo-obgovorennya-proekt-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti-pislya-doopracuvannya-z-urahuvannyam-zauvazhen-i-propozicij>>. [13 Berezen 2018]
2. Prokof'ieva, M. Yu., 2008. 'Intehratsiia pedahohichnoi pidhotovky maibutnikh vykhovateliv doshkilnykh zakladiv i vchyteliv pochatkovykh klasiv', Dysertatsiia kandydata pedahohichnykh nauk, Pivdennoukrainskyi derzh. pedahohichniy un-t im. K.D.Ushynskoho, Odesa.
3. Gray A., 2016. '11 experts at Davos on the future of work'. Dostupno: <<https://www.weforum.org/agenda/2016/01/11-experts-at-davos-on-the-future-of-work/>>. [26 Sichen 2016].
4. Pukhovska, L. P., Borodiienko O. V., 2016. 'Tezaurus profesiinoi osvity i navchannia v krainakh Yevropeiskoho Soiuzu', K. : Instytut profesiino-tekhnichnoi osvity NAPN Ukrainy, 51 p.
5. Kovalenko, Yu., 2017. 'Tiutory, kouchi i edvaisery – khto vony?' Dostupno: <<http://osvita.ua/school/reform/55183/>>. [21 Berezen 2017].
6. Bondar, V. I., Kokhanko, O. H., 2008. 'Proektuvannia uroku yak optymalnoi systemy (Matrychno- modulnyi pidkhid) : navchalno-metodychnyi posibnyk dlia studentiv spetsialnosti «Pochatkova osvita»', K. : TOV «Polihrafichniy tsentr «Foliant», 54 p.
7. Andrushchenko, V. P. (red.), 2011. 'Zbirnyk naskriznykh prohram praktyk studentiv za spetsialnostiamy universytetu', K. : Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova, 486 p.